

tua dispositione. An culpae vis ignem, quod in palea non majori vi pollet? inepum id foret: da signi solidorem, denotemque materiam, videbis, quod fat virum habeat ad fornum urandum. Parem in modum licet Deus non sit ignis consumens, tamen quia cor nostrum inanis palea est, exiguum flammam producit: an defensus te tenet ex parte Dei? Non! sed ex parte cordis nostri. Clarus! stomachus febrilis ex pane comestillo non nutrimenti, aut virum recipit, ut ut illum masticet, deglutiat, & in magna copia sumat. Eundem in morem dantur Christiani, qui quidem ante Communionem peccus tundunt, oculos demittunt, os aperiant, & suspirant, nullum tamen fructum ex Pane Eucharistico reportant: quare? quia stomachus febrilis, & terrenis affectibus nimis correptus est.

Ignis solliciti esse debemus de preparatione.

2. *Proposito.* Cum ergo de SS. Eucharistia Communionem loquimur, necesse est, ut de debita preparatione agamus, de qua praeceptum nobis tulit S. Gentium Apollolus: (1. Cor. 11.) *Probat autem sumpsit homo, et sic de pane illo edat.* Quotuplex autem est haec probatio? Duplex: Prima consistit in eo, ut cor nostrum ab omni peccati inquinamento purgemus. Altera in eo, ut idiplam cor, ut dignum sit Divini Hostiis habitaculum, diverso virtutum ornatu perpoliamus. Loquamur de utroque iustus! Favete!

§. I. *Primo, expurganda cor ab omni peccato, et peccati affectu.*

3. *Confirmatio. Probat autem sumpsit homo.* Prima probatio Christiani Communicanti necessaria ea est, ut omnem peccati sordem sinceris, compunctaque confessione a corde eiciat; non enim convenientissima Sanctitas, & summa perversitas, reatus aeternae damnationis, & pignus aeternae salutis, Arca & Dagon, Christus & Belial. Credibile est hodiernam turbam, eo ipso, quod Christum ex desiderio audiendi verbi Divini secuta sit, fuisse homines ut plurimum probos, Deum timentes, & in gratia constitutos; stemm salsent scelerati peccatores, forsitan Christus eorum non miseris esset. Cum igitur ad panem miraculose multiplicatum tamquam conditio, seu dispositio necessaria fuit carentia peccati, seu status gratiae, quanto magis haec dispositio requiritur ad sumendum panem Divinum? Percipiamus figuram scripturalem. Cum Patriarcha Jacob e domo Isac sui Laban, ubi quatuordecim annis servituti fecerat, una cum familia sua in patriam rediret, audiit, fratrem suum Esau, qui ob praeraptam primogenituram praerogativam necdum antiqua odia depoluit, in via sibi insidias frueri, & decrevisse, se, id est Jacobum cum omni sequacium turba sanguinolenta strage perdere ac delere. Cohorruit quidem hoc nuntio pius Patriarcha, sed Divina Providentia rem melius ordinavit: quippe Esau muneribus placatus cum Jacobo fratre in gratiam rediit. His ita peractis postliminio adno-

nuit Deus Jacobum, ut in huius providentiae protectione gratitudinem altare sibi erigeret: *Surgit et ascendit Bethel, facque altare Deo, et nomen dicit tibi, quando fugabas Esau fratrem tuum.* (Gen. 35.) Paruit huic monito Jacob, & confestim per omnem familiam severa praecipione proclamavit: *Abijcite Deos alienos, qui in medio vestri sunt, mundamini, ac mutate vestimenta vestra.* Admiror hanc cautellam Patriarchae, & quero: nonne habere Deos alienos semper est illicitum, semper idololatriam, semper damnaibile? cur ergo toto itinere tempore nullae de hoc piaculo mentionem fecit? cur nulla idola abijci praecipit, eaque a subditis sibi allata in terram delidit? Eruditissimus quidam Modernus (Léonard Bib. V. Commentio §. 7. n. 4.) dat rationem, atque ideo hoc factum esse, quod altare a Deo praecipium adificandum erat in Bethel. Bethel interpretatur *Domus Panis*, ut significetur, ubi remota dumtaxat Eucharistici Sacramenti figura haberetur, omnia peccatorum idola abijcienda, & omnimodam manducationem comparandam esse. Mi Christiane, accedis hodie ad *Domum Panis* Divini? Habes adhuc in corde tuo idolum superbiae? idolum avaritiae? idolum luxuriae? idolum vindictae & rancoris? abijce illa! munda cor tuum per sinceram confessionem, alias certe non Divinam benedictionem, sed maledictionem reportabis. Deum immortalem! Moyses antequam ad alloquium Angeli in rubo delitescens admittetur, iustus est calceos exuere! Purissimus ros campum illum, in quem caeleste manna lapsum erat, iustas manducationis Mappae contexit, Pueri Hebraei, ut ante oculos Regis Nabuchodonosor stare mererentur, cibis regis per tres annos saginari juberunt. David, antequam panes propositionis a sacerdotibus Abimelech impetrat, severe examinatur, utrum ipse, & pueri comites mundi sint. Non vestitus veste nuptiali immisericorditer in tenebras exteriores eicitur. Et homo Christianus non omnem impendat operam, ut purus, et sanctus, ut peccati expertus coram Deo Eucharistico compareat? Scrupulum forte mores: Quid si peccatum osculum, & mihi incoagulatum in corde meo forsitan delitescat? Ne sis anxius! si confessionem sinceram coram Deo feceris, non est opus, ut postea denuo conscientiam scrupulosa examinetur: homo dicitur: accede bona fide, & Sacramentum vitam tibi conferet. Elijus Propheta (4. Reg. 4.) vidit filium a morte excitatum, super eum incubavit, & membra calefactis: revixit puer, & septies oscitavit. Potuit hoc Propheta, multo magis Christus cum in corde tuo recubuerit, vivificabit illud: tuum est deum ut oscites, id est, ut peccatum, si postea in cognitionem illius veneris, in confessione exponas.

4. *Præterea non modo peccatum ex animo eliminandum est, sed omnis etiam peccati affectus, omnis prava inclinatio, omnis inordinata amor.* Sacerdos Melchisedech, antequam panem & vinum obtulit: quatuor Reges vidit: ita & tu, mi Christiane, antequam panem

hunc

hunc Divinum gustes de quatuor precipuis passionibus, & inclinationibus suis victoriam reportare debes. (S. Bernardi. serm. 28. de modo benevivendi.) Sed quid sit? Serpens cum ad fontem bibiturus accedit, dicitur quidem evomere venenum, sed redus a fonte denuo illud ressumit: sic faciunt multi Christiani: antequam ad caelestem vitam fontem hunc accedant, ajunt quidem se per sacrosanctum exomologeseos Sacramentum peccata perfecte depoluisse: sed an deponita non amplius resument? quid decernunt de amore illius occasionis, in qua haecenus ceciderunt? quid de familiaritate, a qua depravati sunt? quid de persona complice? quid de bono iniquo, cujus restitutionem jam tamdiu dirulerunt? quid de odio & rancore adversus inimicum? Hac omnia vivaci impressione in animo retinet; hinc fit, ut, cum a sumptione Angelici Panis via os detulerint, iterum in primitivam peccata relabuntur. O sacrosancta Hostia, condoleo vicibus tuis! O quoties descendere cogers in cor illius juvenis, quod plenum est impuris desideris! O quoties descendere cogers in cor illius puella, quod ardet sceleratis amoribus! O quoties descendere cogers in cor illius avari, qui jam toties monitus necdum fecit restitutionem boni inique detenti! O quoties descendere cogers in cor illius adulteri, qui contra minas, & monita toties a confessoris repetita non e domo dimittit turpem appendicem! O quoties descendere cogers in cor illius foeminae, quod vanis, terrenis & sceleratis affectionibus squales. Condoleo tibi! Vos vero Christiani mei interrogo, ad quid conducit ejusmodi munio? conducit ad nihil! Mirum plane est, quod sacra Pagina de caelesti Manna enarrant. Cum filii Israel ex Aegyptiaca servitute, in patriam redituri egredederentur, acceperant secum ingentem ciborum & carniurn curiam: verum fuo malo; quamdiu enim Aegypti carniibus saturabatur, nullam Deus de illis providentiam, curamque habuit, nullamque Manna de caelo illis submisit. Quando ergo Manna plures cepit? tunc cum in ois Aegyptiacis nihil amplius cibum, carniurnque superesset. Ita prout fit in Sacramento: Christus Dominus dulcissimum Manna, vole dicitur, caelestes gratias, ac charitativa communicant non largitur, quamdiu cor illius carnalibus, ac terrenis affectibus sordescit. Vis, mi Christiane, ab Angelica mensa veram cordis contritionem, veniam peccatorum, tranquillam conscientiam, consolationem sancti Spiritus, & auxilium in suis necessitatibus temporalibus reportare, prout reportant devoti ac serveutes Christiani? stude mundare conscientiam non tantum a peccatis, sed & a peccati affectibus. Dicit te id in Sacramento Confessionis sincere ac fideliter praestitisse? Bene est! ergo attende, quid in altera sermonis parte te commoneam; necdum enim res omnis est composita! *Probat sumpsit homo et sic de pane illo edat!*

Clavis Spiritus, Catech. Conc. Tom. II. Pars II.

§. II. *Secundo, cor exornanda virtutibus virtutum actibus.*

7. Altera dispositio sacrae Communioni praemittenda in eo consistit, ut cor tuum, quo magis gratum Domino Hostiis habitaculum fiat, vario excellentissimum Virtutum ornatu condecorare, & expolite fatigas. si in domo tu expectares Regis aut Principis adventum, non eo contentus fores, ut aranea, pulveres, fordesque a cubiculo expurgaratur, sed insuper curares, ut totum cubiculum tapetibus, picturis, candelabris, & peripetasmatis insigniter exornetur. Parem in modum (similitudo est S. Bernardini Senensis serm. 56. a. 2. c. 1.) quia Rex calorum, & Dominus Angelorum in corde tuo hospitaturus est, exigit aequitas & decetia, ut hoc cor tuum non solum a peccati sordibus emundes, sed insuper supernaturali Virtutum decore exornes. Quasi si capsula Eucharistica, seu ut vocamus Ciborium, e quo tibi SS. Christi Corpus porrigit, e ligno forte, corona ex plumbo, & pallium ex incolto ganseae, nonne indignaretur indecentiae. Sed vas omnino mundum est? Quid tum? materia est nimis vilis pro Venerabili ac sublimissimo Sacramento. Fac comparationem ad cor tuum! sed queres, quenam ergo sint illae Virtutes ante communionem eliciendae?

6. In primitiva Ecclesia, prout testatur S. Gregorius, (Segn. Hom. Chr. p. 3. dicit. 8. n. 10.) Christianis communicare volentibus haec verba Dionysus alta voce ingeminabat: *Accedite cum fide, tremore, et dilectione*, quibus virtutes insinuantur, his tribus virtutibus optimam contineri ad sacram communionem preparationem. Primus igitur animus ad Deum motus est fides illa altissima, quae in hoc Sacramento non solum sentitur, sed ipsi etiam rationi videatur sibi inferre. Atque haec fides principalissimum Eucharistiam instituenti finis fuit. (S. Th. 3. q. 97. 5. a. 6. in c.) Quod enim fuit primum parentum nostrorum delictum? infidelitas! noluerunt fidem adhibere Deo afferenti, quod sub speciosi pomis prohibitis cortice mors delitescat, sed potius serpenti crediderunt id neganti. Rege igitur decernit, ac dicit Dominus: prima haec infidelitas, qua pro objecto infelicem mortuum habuit, a fidelibus meis viva fide ergo fortunatissimum vitae fructum corrigatur. *Ut exipitur reatus mali creditur, accipitur et nobis, ut creditur, quod non videtur, ingeniose ait Rupertus Abbas, in Cantuar. cap. 1. Alterum requiritur, quod Dionysus Communicantibus alta voce inculcabat, illud erat: *Accedite cum tremore*: etenim reverentialis timor, & externa, qua inde consequitur, morum modestia, id viva fide operatio & effectus. Mi Christiane, considera bene: accedis ad illum Dominum, qui te ex nihilo creavit: ad illum Dominum, qui te haecenus paterne conservavit: ad illum Dominum, qui pro te mortuus est: ad illum Dominum, quem millenis peccatis offendisti: ad illum Dominum, qui iudex tuus erit, cui de totius vitae dictis ac factis gravissimum rationem reddere*

L 3

debe-

quum fidei, memores illius promissionis Christi: (*Joann. 6.*) *Antea dico vobis: qui credit in me, habet vitam aeternam. Ecce!*

Mentis credibilitatis circa praesentiam Christi sunt plura.

3. *Confirmatio.* Ergone sub speciebus panis & vini in Sacramento vere ac realiter praesens est Incarnatus Dei Filius, Homo, & Deus? Ita omnino est! Ille ipse Dei Filius, qui a Beatissima Virgine conceptus, in stabulo Bethleemico natus, a Magis adoratus, denique pro nobis passus, crucifixus, mortuus, & sepultus, gloriose resurrexit, & de novo ad Patrem ascendit. Atque haec fidei Veritas in Ecclesia Catholica est facile princeps inter omnes credendorum articulos, utpote quae ex ipsis Christi Domini verbis, ex SS. Patrum scriptis, ex sensu perpetuo, & uniformi totius Ecclesiae, ex penis indigne communicantium, ex supplicis Eucharistiam inhonorantium, & denique ex innumeris miraculis clare probatur, & stabilitur. Demonstratum unum membrum post alterum?

In primis ista verba Christi.

4. In primis veritas realis praesentia Christi in Eucharistia patet ex ipsis Domini verbis, in ultima cena de pane, quem manibus tenebat, dicentis: *hoc est Corpus meum!* Ponamus Christum Dominum revera sic instituisse Sacramentum, prout credit sancta Ecclesia, quibus clarioribus verbis id exprimere potuisset aut debuisset, quam his ipsis? Ponamus Christum Dominum non ita instituisse, & consequenter Dei Filium sub illis speciebus panis non fuisse praesentem, quibus obscurioribus verbis potuisset Christus decipere Apostolos, qui verba intelligentes, prout jacent, sub illis speciebus panis Corpus Christi internis actibus adorabant? Unde fuit aeternus Pater in monte Thaboro scilicet dixisset: *Hic est Filius meus dilectus*, si transfiguratus ille Homo tantum automa hominis, aut simulacrum ex aere formatum fuisset; ita Christus Dominus in ultima cena deceptorie epifet, dicendo: *Hoc est Corpus meum*, si illud resplente tantum idea aut figura Corporis fuisset: Christum autem ibi in re gravissima decepsit, enormis blasphemia est. Confirmo hoc argumentum ex alia paritate. Fingamus praedivitem parentem, qui in ultimo morbo filium vocans, illicque tabulam, in qua sua pradia, hortos, vivaria & alia bona depicta habebat, in manus tradens ajat: *En tibi tibi hortos, ac pradia suburbana relinquo ac lego, cum omnibus ad illa pertinentibus, prout ego haecenus possedi.* His peractis cum posthinc filius praedivitem possessionem capere vult, contra proferantur executoris testamenti, ajuntque parentem filio nil nisi tabulam illam depictam consignasse: nonne lite ad iudicem devoluta Executoris ista risu explodi mererentur? nonne jure merito ille diceretur, parentem in agone non adeo fuisse stolidum, ut filio loco pinguis-

simae hereditatis inane picturam obtruderet. Christus Dominus, vere Pater notter, in morte crucis iturus *Novi Testamenti* mysterium condidit, & nos Corporis & Sanguinis sui haeredes instituit: nonne ergo ridiculum, ac ineptum foret, si per verba: *Hoc est Corpus meum*: item *Caro mea vere est cibus* nil nisi Corpus typicum, & carnem figuratam intellexisset, prout sibi persuadent Haeretici?

Dein communis sensus SS. PP.

5. Accedit, quod SS. Patres, Viti sanctitatis, doctrina, ac Scripturarum intelligentia toti orbi admirabiles ab ipsis nacentis Ecclesiae primordiis usque ad nostra tempora haec verba Christi non aliter, quam de vera & reali Corporis Christi praesentia intellexerint: Prolixum foret omnium testimonia afferre, quibus passim pleni sunt auctores: non sufficere duo, quorum sola auctoritas, immensus praedominat omnibus Haereticorum corporibus. Primus fuit Sanctus Joannes Damascenus, lib. 4. de fide orthodox. cap. 14. expressè inquit: *non est figura panis & vinum Corporis & Sanguinis Christi: alia haec, sed est ipsum Corpus Domini Descriptum ipso Domino dicente: Hic est Corpus meum.* Alter fit omni exceptione major Sanctus Augustinus, serm. 28. de Verb. Dom. *Ante verba Christi, quae essent, panis dicitur, ubi Christi verba de praesentia fuerint, iam non panis, sed Corpus Christi appellatur.* Quis clarior?

Ecclesiae uniformis consensus.

6. Verum huic claritati insuper plus luminis affundit auctoritas totius Ecclesiae, quae sicut ex assistentia Spiritus sancti dirigentis curare non potest, ita continuo & uniformi consensu hanc articulum semper credidit. Etenim res admiranda & miraculo similis est, quod tam altum, & humano intellectu tam imperceptibile mysterium illa mille annos fuerit ab omni impugnatione immune, cum tamen nulli fere sit credendorum articulus, quem haeretici non allatrant. Fuerunt haeretici, qui contra primum fidei articulum Trinitatem personarum in una Divina natura, & unitatem naturae in tribus Personis oppugnantur. Fuerunt haeretici, qui contra secundum articulum Divinae Christi filiationem, ejusque cum Patre consubstantialitatem negantur. Fuerunt haeretici, qui contra tertium articulum Beatissimae Virginis Mariae titulum Deiparentis, imo & Virginis disputantur. Fuerunt haeretici, qui contra quartum articulum asseruerunt, quod non habuisset carnem solum apparentem, vel factilem & impassibilem, & sic de ceteris articulis fere nullus fuit, ab haereticis non oppugnantus. Verum praesentia Christi in Eucharistia per decem saecula adeo inconcussa fuit, ut nullas haereseonum insulam ausus sit in dubium vocare, donec eandem fidei undecimo Berengarius (*De consecrat. d. 2. cap. Eberhardus*) & temeritatis progressus fit, cujus tamen error. ipso adhuc vivente a quinque illustribus

con-

conciliis fidei condemnatus, ipse vero ad saniorem mentem reductus, ac haeresi sua tribus vicibus abjurata magna cum poenitentia in laetate Ecclesiae Catholicae gremio vitam finivit. Quid multi? Adversariorum consilio est optima probatio. Ipse Erasmus Roterdamus, alias Catholice fidei orator maximus, cum ad Calvinismum invitaretur, diserte in haec verba rescriptit: Nunquam potuit mihi persuaderi, nec deinceps poterit, Christum, qui veritas & caritas est, tantum Ecclesiam sponfam suam reliquisse in errore tam abominabili, ut fructulum farinaeum loco ipsius adoraret.

Pena indigne communicantium.

7. Prosequor ulterius probationem hujus Veritatis a terribilibus penis indigne communicantium, audite enim minas S. Pauli Apostoli. (*1. Cor. 11.*) *Qui manducat & bibit indigne, iudicium sibi manducat & bibit*, ubi omnes SS. Patres per iudicium intelligunt aeternam damnationis reatum. Verum hanc penam plane esse enormem, & Misericordiae Divinae disconveniens, si in sacramento tantum fumeretur figura; nam Paschalis Agnus & Manna Christi carnem in figura continebant, & tamen illi, qui in statu peccati illis vescabantur, non contrahebant peccati ac damnationis reatum. Cur ergo contraheant in nova legis Sacramento? ideo quia hic non amplius figura, sed figuratum, id est reale corpus Christi contineatur, cui per indugnum lumen tantum grandis injuria irrogatur; & hanc rationem sumunt mirum astringat Apostolus per verba statim subnexa: *Non discernit corpus Domini*, hoc est, indigne communicans inferni se reum facit; quia inter sanctissimum & spirituale hoc Epulum, nempe carnem Christi, & alios cibos profanos non discernit. Placet animum alterum exemplum Divini supplicii audire? Juvenis quidam in Aquitania (*Florimund. Remond. T. 2. n. 16. Haer. l. 1. c. 12.*) ausus ad Angelicum Meulam in statu peccati accedere, cum illisacratiissima Hostia a sacerdote porrigeretur, sensit sibi arcana vi os violenter comprimi, ita ut illud aperire nullatenus poterit, & sic infecta re ab omni populo cum pudore notatus recedere debuit. Mater quaedam peccato in confessione suppresso ad sacram communionem progrediens, (*Annal. S. J. anno 16. 12.*) cum sacerdos fam trina vice illud *Domine non sum dignus* repetisset, occulta violentia retro tracta & terra illius horrendam ejulare cepit: ab accurrente populo quassata, quid mali illi accidisset? repulsi, daemonem in specie aethiops sibi hanc vim intulisse, quia peccati conscia ausa esset ad SS. Mysterium accedere. Lotharius Rex Galliarum, cum Roma esset, (*Baron. T. 10. an. 868.*) petiit ab ipso Summo Pontifice communicari. Interrogavit Pontifex Regem, utrum innocens esset ab adulterio cum Waldra, cujus infamiam cum scandalo dudum contraxisset? Interrogavit & aulicos, utrum Regem in hoc crimine confisso & assensu non firmasset? si enim ita esset, aiebat Christi Vicarius, sacram Com-

munionem illis in ruinam tam corporalem quam spirituales cessuram. Responderunt & Rex & aulicæ se esse innocentes. Quamquam autem falsa esset responsio, acceptum e manu Pontificis sacram communionem indigne. Sed paulo post seferunt vindictam Numinis! Lotharius Roma abiens, in via gravi gravitudine correptus Placentiam raptim deservit, & ibi miserabiliter extinguitur, & ut luculentus pateret Divinae iustitiae supplicium, Aulici omnes indigne communicantes intra annum variis morbis contabuerunt. Quis porro dubitet de vera Christi praesentia, quae ex tam terribilibus supplicis manifeste demonstratur. Sed percipite terribilia.

Supplicia iniuriarum Eucharistiae.

8. Oza quondam in Veteri Testamento, quia Arcam temere ac irreverenter tetigit, eo momento repentina morte puniit; est quid mirum igitur injuriatores SS. Eucharistiae, cujus figura Arca fuit, luculentis supplicis fuisse multatos, & hodieum maldarum! Inter Eucharistiae injuriatores principem locum tenent scelerati Judaei, qui sicut Christum ambulantes in terra persequuti sunt, ita latentem in Eucharistia vatina odio adhaecum persequuntur. (*Tilmann. Brudenbach. 15. collat. sac. c. 51. anno 1337.*) In Bavari oppido Deckendorff Eucharistiam, nescio qua ratione nacti, eam pugionibus coadulerunt, cumque sanguinis guttae ex ea ubertim profunderent, hostiam in igne coniecerunt, inde exilientem malleis ferper locudem contulerunt, hostia tamen illa, sed semper sanguinolenta, prout hodie ibi videre est. Re autem Divinitus cognita, Praedictus, & incola iusta in accenti in Judaeos irruerunt, & innumeros trucidarunt. In Ducatus Marchenburghensis oppido Sternberg sacrilegi Judaei ab impio proditore duplicem hostiam majorem & minorem obtinuerunt, quas inter horrendas blasphemias multis cultrorum ictibus perforarunt. (*Brandeb. L. 7. c. 59. an. 1491.*) profudit imensa sanguinis copia, quia vasa terrea latrones hostias lineo involutas subter terram defoderunt: sed re patefacta, & repertis sanguinolentis hostiis trigitati Judaei una cum in populo venditore publico rogo exusti sunt. In Marchionatu Brandenburgico haud procul Berlino sacrileges quidam Judaeo sacram Hostiam, nocte in templo lubulam vendidit. (*Curius in Chron. an. 1510.*) Impiissimus emptor Hostiam pugionibus confodere tentabat, illa tamen semper illata remansit. Judaeus in furias accessit, *si tu vere es Deus Christianorum, manifesta es in nomine nostro discoloratus.* Vix verba finierat, scissa in tres particulas Hostia copiosum sanguinem effudit. Obstupuit ille & postea duas exinde aliis Judaeis Brandeburgi & Standelii habitantibus noce transmissit: tertiam secum destrueri voluit, sed non valuit: in aquam submersa evanavit, in ignem coniecta non fuit laesa, in terram desossa emerit: donec tandem re vulgata Judaei Berlinium citati & tormentis examinati, delictum confessione, ignibus omnes exusti sunt. Suppetere plura ejusmodi exempla, ubi sacrilegi

Judaei

nis favorem promerit? quare ab Angelis caelesti lumine in obscuro ergastulo instructus, & cibis quotidie allatis passus fuit? Nolite dubitare; ideo quia post mortem Christi in cruce illius sacratissimum corpus adducter a Pilato petiit, illudque honorificentissime tractavit, involvendo in syndone munda, inungendo pretiosis balsamis, & sepelendo in monumento novo. En, mi Christiane, Josephus Arimatheus fuit typus communicantis: si SS. Corpus Christi frequenter ac devote sumas, si illud in syndone munda conscientiam involvas, si odoriferam virtutum unguento foveas, si in monumento novi, aut saltem per penitentiam renovati cordis custodias, certe Deus tibi in perfectione, in totius mundi derelictione, in paupertate & fame auxilio veniet, etiam per miraculum, si fieri aliter non possit. Ego pius, castus, iustus, sobrius, modestus, pacificus, & gere famem erga hoc SS. Epulum, atque dicit tibi S. Cyprianus in orat. supra Orat. Dom. *Cum Dei sint omnia: habenti Deum nihil desit, cum Deo esse non desit.*

9. Nota tamen has ultima verba: *cum Deo esse non desit*: quibus certe sanctus Pater indicare vult, quod homo ad sustentationem suam temporalem operam conferre debet: hinc illi, qui officio & laboribus suis siquidem non bene procedant, impatienter maledicunt, qui domi in contentis bellis & dissidiis vivunt, qui otio ac inertia dissolunt, qui vires ac valetudinem ad lucrandum panem non impendunt, qui toto anno inertes ac otiosi circumvagantur, qui aliis hominibus importune molesti sunt, & de alieno sudore velut fuci de melle apicularum vivere vellent; isti, inquam, mirari non debent, si Divini Parentis, qui aperit manum suam, & implet omnes animas benedictione, operam non experiantur: quia Divinam benedictionem quasi violenter a se avertunt. Mi Christiane, duo sunt necessaria, ut statui tuo convenienter sustentemur, benedictio Divina & tua cooperatio: tu vis totam tuam curam Deo imponere, & nullam partem in te suscipere: Erras!

§. II. Deinde speranda est gratia in hac vita.

6. Altera salutas, qua pater mendaciorum hominem demerente conatur, illa est, quod Dominus Deus non efficacem illi gratiam ad vincendas tentationes conferat, sed intuitu praecedentium peccatorum in nova labi, atque sic semper in deterius ire permittat. Ne credas, est falsissimum! Scis, quem in finem incarnatus Dei Filius sacrosancta Sacramenta, quae iustitiam nostrae instrumenta sunt, instituitur? Nimirum ut animas nostras, ac infirmas, sic extraordinaria gratia roborat ac infirmet: sic Sacramentum Baptismi institutum est, ut homini primam gratiam peccati originalis ablutionem infundat: Sacramentum Confirmationis confortat hominem, ut ea, quae in Baptismo professus est, insuperabili fortitudine proficiat: Sacramentum poenitentiae excitat homi-

nem, ut commissa aequalia peccata serio dolore ac compunctione animi deleat: Sacramentum Ordinis confortat roborat, ut facra munia rite obeat, & difficultates status sui generose poserat: Sacramentum extremae unctionis dat vires egrotanti, ut inimicos tentationis insulsum in decretoria mortis pugna feliciter debellare valeat: Sacramentum matrimonii roborat novos conjuges, ut educationem prolium, & molestias status sui occurrentes invicta patientia sufferant. Hem! ex omnibus Sacramentorum institutione elucet ac intentio Christi, quod velit hominem peccatorem, poenitentem, & emendari cupientem confortare, roborare, & armare contra diabolicas tentationes: & nunc credamus, quod velit illum deserere? Paradoxum! atque hanc virtutem per ceteras habet Sacramentum Eucharistiae, teste S. Franciscus Salelio l. 2. ep. 41. dicente, illud institutum esse ad confirmandas animas in bono; & liberandas a malis, easque spiritaliter consolandas. Mi Christiane, veneranda solidam devotionem in corde tuo erga Venerabile Sacramentum, illud fidespius condigne sumito, vitam a se Christiano dignam, de reliquo ne mette inimici insidias! infurgat contra te totus infernus, S. Petrus Damianus ad Blanc. c. 3. securum te pronuntiat, inquit: *Terroris adversarius, cum Christiani labia videt Christi errore vultuata.*

7. Atque hoc consilium speciatim dictum volo lubrica juventuti utriusque sexus, qua post grandia peccata seria confessione expiata iam ad emendationem aspirat. Boni juvenes, vos propter naturam depravatam appetitum, propter viam contractam consuevudinis, propter insidias diaboli praedam iam fenum captam dimittere nolentis, in grandi relapsus, & consequenter damnationis periculo versamini! An quae, & frequenter accumbite ad mentem hanc Angelicam! hic incipitur remedium, si non unicum, saltem praecipuum ad restaurandam, quas perdidistis, vires lupnaturales contra carnis stimulos, & diaboli insulsum. Filius prodigus, ubi substantia inter obscenas voluptates consumpta ad Patrem rediit, erat aspectu terribilis, sordidus, destructus, aeger, macilentus, & miser: Misericors Pater cito adduci vitulum saginatum, & cumque hi carnisu refocillari iussit, quo citius ad pristinas vires, & valetudinem rediret. Curatorem vitulum saginatum illi apponit? Non sum sollicitus de sensu literali, sed allegoricum inquirens a quo cum S. Hieronymo, ad Damas. de duob. fil. vitulum istum iussit saginatum SS. Eucharistiae Sacramenti: *Vitulum saginatum ipse Salvator est, cuius quotidie carne pascimur. Et curatorem, Mi incaute juvenis unde venis? nonne ex Aegypto voluptatum, ubi substantiam tuam, id est Dei gratiam turpiter dissipasti? Non eras, quam desormis, macer, & aspectu terribilis commi Deo apparas? cito accedente ad rescendas SS. Carnes illas, qui instari vituli saginati pro nobis immolari dignatus es, hoc medicinali pabulo convalesces; habet enim cou-*

tra voluptatum tentationes miram virtutem. Probatur est.

8. Ingenicis forasae & dicitis, te hanc virtutem non experiri! heu! cave, ne defectus, & culpa penes te sit! stomacho febrili & noxiis humoribus repleto non prodest panis, qui tamen hominis vegeti utilissimum est confortamentum: ita tibi forte Panis caelestis non confert nutrimentum gratiae; quia inordinatis inclinationibus cor plenum est, aut quia post facram Communionem mox iterum ad pristinas occasiones convolas. Si ita est, crediderim SS. Panem tibi prodesse; quid enim prodesse poterit aegro, si medicinam quidem sumat, mox autem venenum iterum forbeat?

§. III. Deinde speranda est gloria in altera vita.

9. Tertia salutas, quam pater mendaciorum homini auguravit, dicit: Deus non tibi tribuet peccatorum veniam, deseret te in ultimo certamine, quidquid agis, actum est, saltem nunquam consequeris, &c. Ne credas, est falsissimum! quam efficaci voluntate, & serio affectu Christus Dominus peccatorem poenitentem salvari cupiat, demonstravit in Zachaeo, quem ex arbore ficus ad sui sequelam vocavit: demonstravit in Matthaeo, quem ex publico usurario Apostolum fecit: demonstravit in Magdalena, quam insanam peccatricem in intinam amicum admisit: demonstravit in Petro, cui trinae negationis crimen misericorditer remisit: demonstravit in ipso Iuda, quem ut converteret, adeo nihil intentatum reliquit, ut Divinissimis manibus illi sordidos pedes ante ultimam Cenam ablueret. An ex his indicis desumemus, Christum velle mortem peccatoris? Absit! Hanc ipsam sanctissimam cenam instituit, ut sit nobis medicamentum immortalitatis, quod antedatum contra mortem, prout loquitur Ignatius Martyr, ep. ad Ephes.

10. Cum Christus Dominus post resurrectionem Discipulis gloriosus, ac caelesti luce radiatus apparuit, illi quidem stupebant, nec tamen agnoscebant Dominum, multa enim iam a mortuis resurrectis crederant. (Luc. 24.) Ostendit illis & offert manus palpandas & pedes, monstrat cicatrices vulnorum, fulget ut sol: necdum credunt immortalitatem. Tandem petit comedere: bibetis hic aliquid, quod manducetur? ad illi obtulerunt illi partem piscis assi, & lavum mellis. Substito hic & quaro, cur Christus Dominus ad probandum resurrectionem, & immortalitatem adhibet cibum? nonne fulgentissima lux, visibile corpus, manus, ossa, pedes, vulnera erant probationes, quae sitem Apostolorum longe magis provocare debebant? quid concilium cum beatitate? in caelis nec comeditur nec bibit, non tibi famulus est nec fuit. Dubium hoc solvit Venerabilis Beata ap. S. Thom. in hunc loc. inquires, piscem assum, quem Christus alpechantius Discipulis comedit, fuisse figuram Eucharistiae: ve-

luit igitur Dominus hac comestione Discipulos, circa articulum beate resurrectionis, & immortalitatis haestantes commovere Divini illius pignoris, quod illis in ultima cena dedit. Ergone Eucharistia est pignus aeternae salutis? ita omnino est! sic enim canit Ecclesia in Hym. *Future gloria nobis pignus datur.* Et S. Irenaeus l. 4. c. 34. expresse ait: *corpora nostra percipientia Eucharistiam jam non sunt corruptibilia, sed spem resurrectionis habentia.* Ea mi Christiane, quid de salute tua dubiose angeris? in hac mensa Angelica pignus & arrham capis beate immortalitatis post hanc vitam; hi tui oculi, hoc tuum os, haec tuae manus, hi tui pedes, totumque corpus (dummodo ex te obtem non possas) fulgebant aeternaliter sicut sol, hi tui artus gaudebunt quatuor dotibus Beatorum, eruntque Angelis similes: quare? quia passus fuit carnis & sanguine Angelorum Domini.

11. De Rege quodam Chinarum scribitur, quod pro more illius gentis, avidissime desideravit esse immortalis: venit ad regem impolitorum nonnullus qui nati fuit ad decipiendos principes, promittitque illi vasculum, nescio cupus quinta essentia, quod haustum non finiret moti. Rex promittit immensam pecuniam summam nugatori, sed feniculum quidam alicuius, Vir prudens dissuasit regi, & deceptionem multis argumentis demonstravit. Cum autem consiliis suis nihil esse efficere cerneret, vasculum quasi contemplaturus accipit, & rege paulatim circumspiciente uno tractu totum exhaurit. Rex in furias actus evaginat ensem, in instanti jugulator temerarius, sed alicuius: Frustra iraeris Rex, vel enim hausto hoc liquore jam fuit immortalis vel non? si sum, non nocent mihi tua vulnera: si non sum, gratiam tibi feci, quod ab impoitura te liberaverim. Stetit Rex, & insolubili argumento commotus agnovit suam imprudentiam & Aulici fidelitatem. Quod Rex ille multissime ambivit, idipsum Protoperans Adamus jam in paradiso se impetraturum speravit; hunc in finem insigantem demone pomum comedit, ut fieret Deus: *Erilis sunt Dei.* (Gen. 3.) Sed misere deceptus & se posteros perdidit. O mi Adame, si visides usque ad Legem gratiae, ego jam tibi pharmacum beate immortalitatis ostendere ac propinare possem, videri, et pretiosam carnem & sanguinem Redemptoris, de quibus ipse promittit (Joan. 6.) *Qui manducat hunc panem, vivet in aeternum, &c. Haec omnia speranda sunt ab fidelitate, & promissiones Dei.*

12. Epilogus. Contra hanc iam vela, & quae dissi compediolo reposito: Trium fuit, quae a Domino Deo speramus: primum confortum corpus, duo cetera concernunt animam: quoad corpus speramus benedictionem Divinam in sustentatione huiusmodi conveniente: quoad animam speramus in hac vita gratiam, in altera praecipue gloriam, & haec spes ionitur fidelitati ac liberalissime promissioni Dei, qui nobis per infinita merita Divini Filii, & nostram cooperationem aeternam salutem appron-

fit. quemadmodum igitur ultimo dictum est, hominem Christianum nulla ratione ad SS. hoc Myfterium accedere debere absque actu vite fidei: ita idem dicendum est de spe. Agite elicitum a Deo spei? Ego prece, vos comminatio? O Benignissimus Iesu, Amor, & Redemptor mi quoniam tanquam amantissimus Pater me filium tuum indignissimum tuæ benignitatis certum ac securum reddis, spem meam omnem in te confugio: & in primis quidem spero a te honestam sustentationem ac alimenta, sine quibus nec vivere, nec tibi servire valeo. Deum spero a te gratiarum auxilia, qua ad vitam Christianam, ad fugienda peccata, & ad observationem mandatorum tuorum mihi sunt necessaria. Denique spero a te post mortalem hanc vitam eternæ vite gloriam! scio quidem, O Iesu me esse peccatorem inferno dignum, & meis meritis saltem non deberi, sed ecce debentur tuis, & non Divino Patri obulisti, & quibus ego pro vris cooperari studebo? Ipero hæc omnia, non ullius creatura intuitu, sed pure propter fidelitatem & liberalissimas promissiones tuas, certaque fide, quod ex tua parte verbis tuis desse non possis, nec velis. Adjuva me, ut ego ex mea parte debita cooperationem non desim! &c.

Dominica IX. post Pentecosten.

CONCEPTUS XLVIII.

De Virtute Charitatis eliciendo ante SS. Communionem, et usque iudicii.

Pone me ut signaculum super cor tuum, ut signaculum super brachium tuum. Cant. 1.

Virtus Charitatis, debet esse operaria, ante Communionem elicienda.

PER verba hæc allegata Thematis, prout cum Mellisso (S. Bern. serm. 51. de Mod. bon. Chr.) sentiant omnes SS. Patres, petit. Cælestis Sponsus a dilecta sponsa, seu ut aperitius loquar, Christus a fidei anima vere, & sincere amari, & quemadmodum ad litteras, arculam, aut cistulam sigillo communitam nemis iurisdictionis competit, nisi Dominosigilli: ita vult, ut ad cor amate nulli creaturæ, nulli terreno, multo minus peccaminoso affectui, paucis, nemini nisi sibi soli accessus pateat. Pone me signaculum super cor tuum, ut signaculum super brachium tuum. (Cant. 8.) Utitur expressio bipartita hæc loquendi methodo, ad statim exprimat duas principales amoris proprietates; amor enim non solum in internis cordis affectibus hæret, sed & in externis brachii operationibus se prodere debet, hinc dicitur esse tam affinosus, quam affinis. Qui vere amat, non satisfacit legi amoris, si solum affectibus, votis, ac desideris amato bene velit, sed requiritur, ut etiam vires omnes conatus, quo potest maximo ad illius bonum impendat, habeatque se per modum ignis (qui aut ordinarie comparari solet) qui non solum intrinsecus calet, sed etiam, ad extra luceat, calescat, purgat, aliaque operationes pro-

ducit. Atque hæc Charitas est virtutum omnium princeps, a Christo Domino tanoptere commendata, ad salutem necessaria, & talis, ad quam omnes indiscriminatim Christiani in vita aliquoties eliciendum non minus, quam ad fidem & spem obligantur. Præcipue vero convenit, ut hæc nobilissima Virtus ante SS. Communionem excitetur; cum enim Sacrosancta Eucharistia sic admirandum divini Amoris prodigium, existit utique nostra obligatio, ut mutuum nostrum amorem nunquam ardentius, intensiusque quam ad hanc mensam Angelicam erga Deum contemur, & demontremus. O infelicissima urbs Ierusalem! tu hodierna die, qui nisi pacem tibi, amarissimas lacrymas Benignissimus Salvatoris expressisti? Ah faxit Deus, nullam e nobis esse, qui in die pacis, id est in die communionis iudicium, modo lacrymas Christo elicisti? quoniam autem sunt aut esse possint illi? Qui charitatis sunt expertes, id est, qui sanctissimum Sacramentum vel in statu peccati lethalis accipiunt, vel statim postea in pristina peccata iterum relabentes Deum, cum quo paulo ante pacem & amicitiam faverant, gravissime denuo offendunt. O miser Christianæ, tua communitio tibi cedit potius in ruinam, quam in salutem! venier tempus, quo inimici tui circumdabant te, & conagustabant te.

Præsertim tribus effectibus se debet prodere.

1. Proposito. Proinde sicut de fide & spe hæc tenus egimus, ita hodie de charitate agemus. Quæro ex te, mi Christiane, an diligis Deum? tu expedite respondes, Diligo: Sed ego contentus non sum hac responsione! Patere, ut examen tecum instituiam, an probationes & indicia amoris vere, ac sincere apud te reperiantur. Quam sunt hæc probationes & indicia? Sunt complura, sed nos ad triplicem classem illa reducemus. Primo, Verus amor studet benefacere amato. Secundo, verus amor gaudet pro amato multa pati. Tertio verus amor odit, & persequitur amati inimicos. Hæc tria amoris indicia tunc lufus examinabimus, & pro corone actum nobilissimæ hujus Virtutis eliciemus. Attendite! Favete.

S. I. Primo debet benefacere amato, quantum potest.

3. Confirmatio. Dic mi Christiane, an diligis Deum? Diligo, inquit, ex toto corde. Verum scias velim, primam legem amoris esse, benefacere amato: amor non est tenax, non illiberalis, non foedide avarus, sed fide sue omnia labens in beneficentiam amati impendit. Eheu! qui Deo impendat, cum omnia, que sum & habeo, Dei dona sint; Parum intererit; Deus tam bonus est, ut etiam sua dona sibi deus donari: omnia opera, que facimus, aut que apud alios causamus, quasi pro beneficiis reputat v. g. unam cogitationem piam; unam instructionem rudium, unam dehortationem a peccato, unum obolum pauperi datum, unam visitationem

agros, unum suspirium, & que sunt similia. Elio attentus ad discursum, quem assero!

4. In hoc mundo non alium in finem versaris, nisi ut Domino Deo servias; non propter honores, non propter divitias, non propter voluptates, non propter terrena commoda in mundo es, sed unice propter Deum. Jam si propter Deum es, ergo etiam partes tui, uti corpus & anima tua sunt propter Deum. Omnia, si corpus & anima, ergo etiam corporis sensus, visus, auditus, odoratus, tactus, & tactus: item tres potentie, memoria, intellectus, & voluntas sunt propter Deum. Conclusio non fallit! si corporis sensus, & animæ potentia, ergo etiam omnes sensuum & potentiarum operationes debent esse propter Deum: Res est iterum clarissima. Ergo a primo ad ultimum, mi Christiane, quidquid vides, quidquid audis, quidquid loqueris, quidquid gustas, quidquid cogitas, quidquid desideras, quidquid agis & operaris, debes ordinare ad Deum, & in omnibus actionibus, non aliam creaturam, non teipsum, sed pure Deum querere. Atque hæc ordinatio a cunctis actuum ad Deum, seu ut loquitur S. Bonaventura, sermo de S. Magd. continua occupatio cum Deo est primum & inelutibile signum amoris; ex quo enim desumitur, lingulam magneticam, qua nautæ in mari utuntur, sympathetico amore, ut ita dicam, erga stellulam polarem affici? ex eo, quod inter nubila, tempestates, tonitrua, & quavis itinera continuo hanc stellam respiciat, nequam ab ejus aspectu se avelli permittat. Parum in modum dicendum est de corde humano, quod in negotiis, in officiiis, in cunctis laboribus Deum cogitat, & cum eo conversatur. Quid multis amare Deum adeo est finis hominis, ut Deus hominem ad amandum se videtur creasse; hinc illum ultimo ex creaturis produxit, postquam nimirum Angelis cælum, animantibus terram, avibus aerem, piscibus undas diviserat, ut indicaret homini nihil aliud supersede, quam Deum. En, mi Christiane, quam clare pateat, omnia tua ad Deum ordinata esse.

5. Sed quæres, quomodo hæc conversatio cum Deo, quomodo hæc actuum ordinatio facienda sit? Respondeo, hoc fit per sanctas intentiones: Mi Christiane, cum mane somnum exortus, statim animum ad Deum leva, prout sapientius jam monui, illicque totius diei labores perditum amoris affectu condona: hunc affectum interdiu, dum horam sonare audis, dum novum laborem suscipis, dum ad mensam accedis, dum tentaris, aut aliud agis, renova, duobus verbis interne dicens: *Dominus propter te!* sic mirum in modum augebis merita, sic fini tuo satisficies, sic Deo placebis. Vah! sum homo valde simplex, & sæpe audivi actus amoris Theologici esse valde sublimes & arduos! Audi quid tibi respondeam. B. Ægydius e familia S. Francisci frater laicus (Chron. Franc. p. 2. l. 7. c. 14.) venerat aliquando ad S. Benaventuram Magnum Ecclesiæ Doctorem, etique familiari fer-

mone, & innato, quo erat, candore edixit: O vos beatos, quibus eruditio miros Deo servendi, laudandique modos suppeditat! Nos idotei quid scire, quid facere possumus? Qui Bonaventura, mi Ægydi! grandes scientia parum ad rem faciant: si Deum minus, plus facias quam omnes literati cum suis subtilitatibus, qui prope servitus Dei homo imperitus tam ardentem amare Deum, quam doctus? Potest vel maxime, sicut Bonaventura. Quo auditio sanctus ille Idiota ad Monasterium nros se proripuit, qua parte in urbis plateam patebat aspectus, & voce, qua poterat, maxima clamabat: Audite, o civis! audi o ignarum vulgus, si Dominum Jesum amatis, Doctore nostro Bonaventura poteritis esse apud Deum majores. Quo dicto hæsit in Deum absorptus non minus tres horas immobilis. Quæro ego, quare homo rudis potest tam ardentem amare Deum, quam doctus? quia illi, sicut illi liberum est singulari hoc & momentaneum ergere animum ad Deum. O felices anime! hinc exercitio dedita! Contra infelices Christianos, qui in suos labores, in sua lucra, in mundana gaudia, in nugas negarum absorpti, tota die, tota septimana de Deo non recordantur. Oh! istiusmodi homines satis prodant, quod nec scintillam amoris in corde habeant. Sed pergo ad alterius puncti examen.

6. II. Secundo, debet pro amato multa pati

6. Dic, mi Christiane, an diligis Deum? Diligo, inquit, ex toto corde! Verum scias velim, alteram probationem, seu indicium amoris esse, libenter pro amato pati vulgare enim adagium est, amor autem similes invenit, ut facit, consequenter sicut Christus Dominus per totam vitam a fabulo usque ad crucem in meris afflictionibus & annis fuit: ita sequacem Christi, id est Christianum oportet tribulationibus hujus sæculi patienter sufferre, ut se Divino suo insignemque conformet, & suum amorem erga illum demonstret. Necessitatem hujus sequela conformationis videtur Christus ipse infuissse verbis illi (Mat. th. 10.) *Qui non tollit crucem suam, & sequitur me, non est me dignus.* Quin imo percipite pluram, ac majora!

7. Cum fratres Josephi secundo in Ægyptum venerant, triticum coempturi, benignissime excepti, & convivio laute refecti sunt: (Gen. 44.) tum præcipit Joseph, ut facci eorum, quantum capere possent, frumento impenderent, & simul pecunia eorum in summittate faccorum reponerent, in sacco autem Benjamin, natu minime, quem præ ceteris diligebat, iussit clam scyphum argenteum suum, quem in regia mensa potui adhibere solebat, collocari. Factum est ita. Altera die fratres latuandis se accingebant itinere; jamque ab urbe haud exiguo intervallo aberant, cum a tergo eos infestatorum Regis domus dispensator, qui austeris illis reddere a vultu siteret, & committi turti rationem vocece jubebat: hæcine esset gratuito pro receptis beneficiis, quod abeunte scyphum Domini suis furto secum auferrent? cohorrerunt fratres, & innocentiam

centiam suam testari postea pactum interit, ut, apud quem scyphus inventendus esset, ille caveris & acceri mancipatus reus esset. Aperti scyphi ergo facti a primo ad ultimum, & aque ebullit scyphus inventus est in sacco Benjamin! quis describat luctum, & confectionem fratrum! retracti in urbem prostraverunt se ad pedes Josephi, & criminis, quod commississe se ignorabant, maxima cum humilitate veniam rogabant: crevit eorum afflictio, cum ex ore Josephi, iracundiam simulantis, audirent sententiam, Benjamin scyphi furem, dimissis capiti, in servitio ac mancipatum regio retentum iri. Admiror plane hanc historiam! nonne enim confictio falsi criminis facta ac iusta Josephi facta est! Omnino! cur obsecro, innocentes fratres, & presertim Benjaminum, quem pre ceteris diligebat, tanto luctu affecit? Respondet S. Basilus, ap. Mich. a Calvo conc. 29. §. 2. n. 1. eo ipso, quia illos & istum tennerrime dilexit, hanc vexatio erat amoris probatio, sic Josephus nudus est occasione cum amantissimo suo Benjamin dicitur conversatus, & in illius humilitate, deprecatione, ac lacrymis haud parum sibi complacuit. Sicut Josephus, ita & Deus agere solet cum animabus suis dilectis, mittit illis tribulationes temporales ad testandum suam amorem, & ad reciproci amoris capendum experimentum; quin imo quanto teneus animam diligit, tanto gravius nonnunquam illum affligit, atque deus in illius patientia, resignatione, fidelitate, humilitate, & actibus amoris miramur haurit complacentiam: Verbo: quem Deus amat, affligit, & nemo serio amat Deum nisi qui libenter patitur pro Deo.

Hoc emne quam optime agnoverunt Sancti & Sanctae Dei: ideo de ærumnis & adversitatibus magis gaudebant, quam mundani homines de suis voluptatibus. Apostoli in fame & nuditate, in exiliis & persecutionibus exultant; quia digni habiti sunt pro nomine Jesu contumeliam pati. SS. Martyres in equis, tormentis & ignibus adeo lætabantur, ac si non in suo, sed in alieno corpore paterentur. S. Dominicus (Sanchez Reg. del p. 7. c. 6.) cum aliquando solus ab hæreticis deprehensus interrogaretur, eequid ædurus esset, si ipsum occidere præsumeret? Respondit, se hoc unum petitarum, ut quod diutius cruciatum sentire, suumque erga Deum amorem magis testari posset, lento cum martyrio excruciantur. Sancta Magdalena de Pazzis, (Ibero. 76. Mai) cum acutissimis morborum doloribus affligeretur, & familiares eam consolarentur, hos dolores pro beatam mortem brevi finiendo esse, communitissima ea vox fuit, *Pati non mori!* S. Bona (Sanchez. p. 6. c. 8.) in purulentis pectoris ulcere innumeros vermes nutrebat, aliquando ejus confessorius talem vermem, qui forte exciderat, in manum sumpsit, & ecce natus est in pretiosissimum unguentum: Bona autem non desistit orare, donec vermiculus ei fuit restitutus, quem cum gaudio in ulcus reposuit. Quidam Dei famulus (Sanchez. ibidem) ex agri-

tudine convalescens amarissime flevit, dixitque ad Deum: an ergo dignus non sum amplius, ut patiar pro te? &c. En mi Christiane, sic ad exempla sanctorum testari debes tuam erga Deum amorem! si te percutiat, osculare ferientis manum; si te affligat, gaude, quod tibioccasionem patienti conterat, si per falsos fratres & pseudo-amicos tibi perfecerint, mitrat, condona illis in amantissimo passionem, mitrat, si te credam quod Deum ames. Econtra si infirmitatem impatienter feras, si pauperat tuæ illi remedia queras, si a proximo injuriatus dentem pro dente repositas, si ad aculeum verbum in insolentes furias exardescas, signum est, quod nec Citintillam veriamur in corde geras: quare? quia tam insignes occasiones merendi, & Deo tuo placendi adoleverit negligis, & contemnis. Pergat ad tertium punctum!

§. III. Tertio, debet peccata fugere & apud alios impedire.

9. Dic, mi Christiane, an diligis Deum? Diligo, inquis ex toto corde! Bene est! Sed scias velim, si diligis Deum, necesse est, ut odio habebas ejus inimicum. Quis est inimicus Dei? Ah! ne quæres! est terribilis, est abominabilis, est infernalis bellus, videlicet peccatum: ergo si Deum amas, debes odisse peccatum. Quid est peccatum? est transgressio mandatorum; ergo si Deum amas, debes observare mandata. Audi, quid infernalis hec bellus Deo tuo mal fecerit?

10. Attolle oculos in hunc Crucifixum. En, caput acutissimis spinis perforatum est, oculi sanguineis lacrymis undant, aures blasphemis & insultationibus tinnunt, genæ colapsum livent, os felle & aceto amarefcit, facies foedissimis pudorefcit, collum sustentando capiti præ languore incapax est, pectus crudelissimis flagris usque ad coltas laniatum, cor lancea apertum, manus & pedes clavibus confixi sunt. Quis est iste? an facinorossissimus totius Mundi luxu? Ah! non est innocensissimus, & impeccabilis Dei Filius! cur ergo tam innumerabilibus tormentis fuit excruciatissimus? Quia ex puro amore, ut nos ab inferno redimeret, peccata nostra in seipsum transfudit, ergo peccata Christo Domino tam amaram passionem calauerunt! Ita est! Vulneratus est propter iniquitates nostras, atrius est propter scelera nostra. (Ihm. 53.) Deum immortalẽ! Christus pro peccatum moritur, & nos etiam morientem peccatis offendimus. Dei Filius tuo linguis quod vulneribus de cruce clamat contra gravitatem peccati, & nos clamantem non audimus? Dei Filius sanguinem fundit usque ad ultimam gutturalem, & nos hunc sanguinem pedibus calcamus? Dei filius illudium conpuit, & tanquam Rex fecitensis spinis coronatus contemnitur, & nos superbia tumescimus? Dei Filius non habet aquæ gutturalem sitientiam? Dei Filius inter delicias habitavit? Dei Filius corpore & anima plenus est doloribus, & nos voluptatibus vacuamus? Dei Filius ad nostram salutem vincit mortem & diabolum, & nos ad illius beneplacitum nolimus vincere unicam tentationem? Dei Filius amore nostri acceptat a Patre arduum moriendi præceptum, & nos amore illius nolimus acceptare obedientiam mandatorum? O Crucifixæ Redemptor, quid mali fecisti Christianis tuis, quod indignum te reputent, cuius amore vel unicam peccati occasionem fugiant, & quod plus est, sepe eadem die, qua eandem peccata redolent: an non fatiscit, te quotidie a Judæis & Gentilibus crudelissime offendit? an cum his impiis etiam Christiani ad te persequendum causam communem faciunt? Ah! condoleo tibi! vobis vero, Christiani mei dico: qui amat Jesum Crucifixum, abjiciat peccatis! per hac vulnera! per hanc sanguinem!

11. Nec fatiscit hoc: plura a vobis requiro: Cum Patriarcha Moyses (Exod. 32.) in monte Sinai moraretur, acceptans a Deo legem Decalogi, interim populus in valle in turpissimum idololatricæ crimen prolapsus constillat vitulum instar Dei adoravit. Monitus de crimine Moyses illico de monte descendit, per iusto dolente & iracundia tabulas legis contriungit: dicitur hunc Levi, qui meris sacerdotibus & Levitis contabatur, gladius armavit, inquis: *Si quis est Domini, iungatur mihi*, simul his verbis tua cum sequacibus in castra illapsus, a dextris & a sinistris idololatrias interiecit: facta est ingens sanguinis effusio, & cades Israelitarum ad viginti tria milia excrevit. En grandem zelum Patriarchæ Moysis, ad quem se obligari credit; quærat Dux, & Superior. Amulare hunc Zelum, mi Christiane, & peccata non solum in teipso lugere, sed & in aliis impedire fude: Superior est vigilantia cura petulantiam subditorum, uti ebrietates, rixas, odia, dissidia coercere! Pater aut Mater Familias est? vide, quid agant domesticæ præsertim juvenes, illis suspecta conventicula, nocturnas evagationes, & prociandi libertatem præscindere; si ex tuis viribus par non est gubernandis fermandisque illorem moribus, invoca in opem etiam alios, inquis: *Si quis est Domini iungatur mihi*, cum his vires omnes confere, ut tollatur impietas: Dicis fortasse hoc esse valde arduum? O mi Christiane, hac responsione satis mihi indicas, quod nullum amorem erga Deum tuum in corde habeas, alias tam leve obsequium non tibi videretur arduum, quod iuxta essatum S. Augustini ser. 48. de temp. *Qui amat non laborat: amor hominum difficultatis arduitas.* O Bone Jesu, tu quotidie millionibus peccatorum offenderis, regnat in populo Christiano luxuria & injustitia, non minus quam inter hæreticos & gentiles, præsertim infansia juvenetas metas omnes honestatis, & modestiæ transiit, & nemo vult manum admove ad impedienda peccata!

12. Epilogus. Saltem vos, Devoti communicantes id obsequium præstite Deo: si id feceritis, vix non autim vos securos pronuntiare aeternæ salutis; quia fere impotibile est, quod Dominus Deus tam grande obsequium, quale est impedire infinitum malum, minore premio, quam aeterno compenfer. Præcipue autem notate, quæ hodie dicta sunt: Charitas nobilissima Virtus elicenda est ante SS. Communionem, & est illa virtus, quæ apud hominem Christianum in tribus effectibus scilicet proferre debet. Primo in frequenti aut continua conversatione cum Deo. Secundo, in forti tolerantia adversitatum. Tertio, in extremio peccati tam quoad se, quam quoad alios. Aliud est autem effectus charitatis, aliud actus: ille est quasi extrinseca brachii operatio: *Signaculum super brachium*: iste est intrinseca cordis inflammatio: *Signaculum super cor*, & habetidem privilegium, quod contrito perfecta, iustitiam hominem etiam extra Sacramentum; ideo comparatur igni; quia sicut ignis stuppam, ita charitas consumit peccatum. Ea prociadam coram presente Deo, quem in cor nostrum fumere cogitamus, & eliciamus actum Charitatis! O amantissime, & infiniti amoris dignissime Deus, ecce ad pedes tuos prociadam deploro cum Augustino. Soliloq. c. 31. *quod Tam sero te amavisti*. O palchritudo nova, & antiqua! O infinitum bonum! qui serri potuit, tuo anno præterisse, quibus cor meum, & ab amore tuo profusus alienum, & non nisi peccatis repletum, te gravissime offendit? Ah! revoco nunc dies, horas, & momenta, quibus mundo, carnis, demoni servivi; & jam te summum Bonum, sine quo nihil bonum est, tuo corde diligo! Exesse nuge nugarum, exesse terreni affectus, exesse vanitates, vobis renuncio, & tibi, o Deus meus jam sensus mei corporis, & facultates animæ cum omnibus suis operationibus condono, ac confiteor: Tibi ad diventiæ quæris sustinenda me offero, ex animo gaudeo, in amore tui injurias, dolores, & etiam martyria pati possem. Amore tui fugiam deinceps peccatum; illudque in aliis pro viribus persequi contendam; idque omnem non ob celi meritum, non ob inferni metum, sed unice propter te, qui ex teipso amari dignissimus es, quia summum Bonum, & merita Bonitas es. O Deus meus! utinam dignus essem, & tibi placeret mihi dare, vellem te amare, sicut te amavit penitens Magdalena, quæ a teipso encomium recepit, quod dilexerit multum: Vellem te amare sicut amavit penitens Petrus, cui amoris lacrymæ sulcos in genis inasserunt: Vellem te amare, sicut amavit Augustinus, cujus cor hodie dum ad SS. Trinitatis mentionem subibat: Vellem te amare sicut amavit Philippus Nerius, cujus cor nuptis dantibus consulto dilatatum est. Vellem te amare, sicut amavit Magdalena de Pazzis, quæ pro amore tuo extatica campanam movit, ut totum mundum ad amandum Deum excitare: Vellem te denique amare sicut ille juvenis, qui ab Angelo ad stabulum Bethlehemicum ductus præ merito amore expiravit! O Beatum me: si similis mors mihi contingat, &c. &c.

